

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 196/06-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. septembra 2006 v senáte zloženom z predsedu Alexandra Bröstla, zo sudcu Jána Auxta a sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej prerokoval sťažnosť Ing. Š. Č., T., zastúpeného advokátom JUDr. J. L., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 216/03 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo Ing. Š. Č. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 216/03 porušené nebolo.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 196/06-9 z 8. júna 2006 prijal na ďalšie konanie sťažnosť Ing. Š. Č. (ďalej len „sťažovateľ“), podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 216/03.

Na základe výzvy ústavného súdu z 13. júna 2006 okresný súd vo svojom vyjadrení k prijatej sťažnosti sp. zn. 1 Spr V/220/2006 z 29. júna 2006 k priebehu konania okrem iného uviedol:

«Konanie pôvodne začalo na Okresnom súde v Trebišove pod spisovou značkou 10 C 918/01, žalobcom bol J. K., ktorého zastupoval sťažovateľ a žalovaným bol V. s. r. o. B. Predmetom sporu bolo zaplatenie 139 679,- Sk. Dňa 27. 9. 2002 tento súd konanie voči vtedy označenému žalovanému v 2. rade Exekútorskému úradu P., JUDr. M. K. zastavil a nárok žalobcu voči žalovanému v 1. rade vylúčil na samostatné konanie. Vylúčený nárok bol zapísaný pod novú spisovú značku 10 C 679/02. Dňa 3. 11. 2003 bol predmetný spis doručený tunajšiemu súdu v dôsledku vylúčenia všetkých sudcov Okresného súdu v Trebišove na základe rozhodnutia Krajského súdu Košice 13 NcC 26/03 zo dňa 16. 9. 2003. Generátor vec prideliť do senátu JUDr. Z. Š. a vec bola zapísaná pod spisovú značku 10 C 216/03. Spis mal k tomuto dňu 234 strán, pôvodný spis mal 118 strán. Dňa 13. 1. 2004 sťažovateľ podal návrh na pripustenie ďalšieho účastníka do konania. Dňa 23. 2. 2004 doručil súdu rozšírenie žaloby. Dňa 3. 3. 2004 sudca vytýčil termín

pojednávania na 16. 4. 2004. Ďalšie pojednávanie bolo 19. 4. 2004, kedy bola vec meritórne rozhodnutá. Voči zamietajúcemu rozsudku podal včas odvolanie sťažovateľ. Dňa 21. 6. 2004 bol tento vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie a toho istého dňa bolo zaslané odvolanie protistrane na vyjadrenie. Súdny poplatok sťažovateľ zaplatil 8. 7. 2004. Spis bol na odvolacom súde od 13. 7. 2004 do 4. 1. 2005. Napadnutý rozsudok bol zrušený. Ďalší termín pojednávania bol 25. 2. 2005. Na toto sa účastníci nedostavili, preto bolo odročené na 1. 4. 2005. Ani tohto pojednávania sa účastníci nezúčastnili, preto bolo odročené na 29. 4. 2005. Toto pojednávanie bolo meritórne a bolo odročené na neurčito s tým, že žalobcom bola daná lehota 30 dní na špecifikáciu svojich nárokov. Dňa 30. 5. 2005 zaslal žalovaný prehľad platieb nájomného. Dňa 13. 5. 2005 sťažovateľ namietal zaujatosť vybavujúceho sudcu. Tento sa dňa 19. 7. 2005 vyjadril, že nie je zaujatý a vec bola na odvolacom súde od 25. 7. 2005 do 13. 9. 2005. Špecifikáciu žaloby zaslal sťažovateľ súdu 26. 10. 2005. Ostatní žalobcovia špecifikáciu žaloby nezaslali súdu vôbec. Dňa 14. 2. 2006 vybavujúci sudca JUDr. Z. Š. oznámil predsedníčke súdu, že sa cíti byť vo veci zaujatý v dôsledku podania, ktoré učinil sťažovateľ vo veci 9 C 141/2004 tunajšieho súdu. Predsedníčka súdu podľa § 15 Občianskeho súdneho poriadku vec pridelená náhodným výberom do iného senátu. Dňa 1. 3. 2006 bola takto vec pridelená do senátu JUDr. V. S. Tento dňa 6. 3. 2006 oznámil predsedníčke súdu, že sa tiež cíti byť vo veci zaujatý. Dňa 7. 3. 2006 predsedníčka súdu nariadila vec prideliť inému sudcovi náhodným výberom. Toho istého dňa bola vec pridelená do senátu Mgr. M. Ch. Táto sa 8. 3. 2006 vyjadrila, že je tiež zaujatá. Dňa 16. 3. 2006 bola preto vec obdobným spôsobom pridelená do senátu Mgr. M. B. Táto sa 17. 3. 2006 vyjadrila, že je vo veci zaujatá a dňa 20. 3. 2006 bola vec pridelená do senátu JUDr. M. L. Tento dňa 24. 3. 2006 sa vyjadril, že je zaujatý a vec bola 31. 3. 2006 pridelená do senátu JUDr. T. S. Dňa 4. 4. 2006 aj táto sudkyňa vyslovila svoju zaujatosť a vec bola 13. 4. 2006 pridelená sudcovi JUDr. M. M. Dňa 24. 4. 2006 aj tento sudca oznámil svoju zaujatosť a dňa 25. 4. 2006 bola vec pridelená sudcovi Mgr. M. K. Toho istého dňa aj tento sudca oznámil svoju zaujatosť a vec bola 27. 4. 2006 pridelená sudkyňi Mgr. D. P., táto sudkyňa oznámila svoju zaujatosť 28. 4. 2006 a toho istého dňa bola vec pridelená sudcovi JUDr. P. T. Tento sudca oznámil svoju zaujatosť 2. 5. 2006 a vec bola 10. 5. 2006 pridelená sudcovi JUDr. P. N. Dňa 16. 5. 2006 aj tento sudca oznámil svoju zaujatosť a dňa 19. 5. 2006 bola vec pridelená

sudcovi JUDr. G. Š. Tento sudca oznámil svoju zaujatost' 22. 5. 2006 a predsedníčka súdu predložila toho istého dňa vec odvolaciemu súdu, lebo všetci sudcovia vybavujúci občiansko - právnu agendu na tunajšom súde sa cítili byť zaujatí. Spis bol vrátený 23. 6. 2006 stým, že sudca JUDr. G. Š. bol vylúčený z prejednávania tejto veci a vec bola prikázaná Okresnému súdu v Spišskej Novej Vsi.

Podľa § 20 ods. 3 Zákona 38/1993 Z. z. je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania.

Zo sťažnosti sťažovateľa sme zistili, že prietahy, ktoré tento vytyka tunajšiemu súdu, sú obsiahnuté v článku II. Právny stav v bode „A Porušenie základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Prietahy mali spočívať v nečinnosti súdu od 25. 4. 2005, pričom sťažovateľ nevidí žiadnu prekážku, ktorá by bránila súdu pokračovať v konaní po tomto dátume.

Dávame do pozornosti ústavného súdu tú skutočnosť, že trom žalobcom bola súdom uložená povinnosť špecifikovať svoje návrhy uplatnené v tomto konaní a to v lehote 30 dní.

Jedine sťažovateľ 26. 10. 2005, teda po šiestich mesiacoch, špecifikoval svoj nárok (čl. 396 spisu.) Ostatní dvaja žalobcovia túto uloženú povinnosť do dnešného dňa nesplnili.

Podľa § 14 Občianskeho súdneho poriadku, zaujatý sudca nemôže spor prejednávať, ale musí postupovať podľa § 15 Občianskeho súdneho poriadku, čo bolo aj v tomto prípade dodržané. Nepovažujeme za správny postup Okresného súdu v Trebišove, ktorý predložil spis odvolaciemu súdu s vyjadrením všetkých sudcov tohto súdu a na základe tohto vyjadrenia odvolací súd predmetnú vec prideliť Okresnému súdu Michalovce. Z nášho pohľadu sa jedná o nesprávny procesný postup, lebo sudcovia, ktorým nebola táto vec zákonným spôsobom pridelená, neboli vybavujúcimi sudcami tejto veci a preto sa ani nemohli účinne vyjadriť, že sú vo veci zaujatými sudcami. Za správny považujeme postup nášho súdu, keď sa jednotliví sudcovia vyjadrovali k tomu, že sú zaujatí až v čase, keď im bola vec pridelená a keď boli jej vybavujúcimi sudcami. Takýto zákonom upravený procesný postup nemôže byť kvalifikovaný ako nečinnosť súdu. Jednotlivé vyjadrenia sudcov nasledovali v primeraných časových úsekoch. Čo sa týka sťažnosti sťažovateľa na prietahy v konaní, ktorá je na čl. 343, 344 spisu, na túto bolo predsedníčkou súdu riadne odpovedané. Podľa nášho názoru táto obsahuje prvky spochybňujúce nezaujatost'

JUDr. Z. Š. a preto bola zažurnalizovaná do spisu 10 C 216/03 na posúdenie jej obsahu vybavujúcim sudcom. Podľa § 41 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je tento úkon nesprávne označený.

Vybavujúci sudca presne takto posúdil toto podanie sťažovateľa, čo vyplýva aj z jeho vyjadrenia na čl. 386 spisu. Odvolací súd vo svojom uznesení 3 NcC 51/05 na čl. 389 spisu toto podanie posúdil prísne formálne iba podľa jeho označenia a nie podľa jeho obsahu a vec vrátil prvostupňovému súdu ako nedôvodné predloženie. Jedná sa o právny názor, na ktorý zákon nespája žiaden postih a nemôže byť považovaný za prietah v konaní. Tunajší súd nemôže za to, že o tejto zaujatosti rozhodoval odvolací súd dva mesiace.

Čo sa týka druhého dôvodu, ktorý uvádza sťažovateľ vo svojej sťažnosti a to, že súd dňa 19. 4. 2004 rozhodol predčasne bez náležitého zistenia skutkového stavu veci, k tomuto udávame nasledovné:

Podľa § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, účastníci majú povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd môže len výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci. Dňa 19. 4. 2004 bol skutočne vo veci vyhlásený rozsudok, ale dokazovanie bolo ukončené už 16. 4. 2004. Dávame do pozornosti prednesy žalovaných na čl. 264 spisu, kde žalovaní jednoznačne uviedli, že nemajú iné návrhy na dokazovanie. Súd teda dňa 19. 4. 2004 rozhodol na základe dovtedy vykonaných dôkazov. Rozsudok zo dňa 19. 4. 2004 je opäť právnym názorom, na ktorý nemôže súd ani sudca niesť zodpovednosť a nemôže ísť o prietah v konaní. Je pre nás zarážajúce, že sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti vehementne domáha meritórneho rozhodnutia vo veci, pričom dňa 26. 5. 2006 zobrať svoj návrh o vypratanie nehnuteľnosti späť, teda nemá naliehavý právny záujem na ukončení tohto sporu podľa § 80 Občianskeho súdneho poriadku. Správanie sa sťažovateľa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti tak, ako sú popísané, sa javí ako kontraproduktívne.

Žiadame sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietnuť. (...)»

Obsah spisu okresného súdu potvrdzuje úkony uvedené vo vyjadrení okresného súdu, a preto ich ústavný súd považuje za preukázané.

Právny zástupca sťažovateľa k vyjadreniu okresného súdu zaujal stanovisko podaním z 23. augusta 2006, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 7. septembra 2006.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 10 C 216/03 dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“.

Zároveň namietal aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...“.

„Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania

(2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria považuje ústavný súd aj povahu prejednávanej veci. Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Predmetom konania, v ktorom sťažovateľ namieta zbytočné prietahy, je návrh na zaplatenie neuhradeného nájomného za užívanie nehnuteľnosti a vypratanie nehnuteľnosti, ktorý v časti zbral sťažovateľ späť 26. mája 2006. Ústavný súd konštatuje, že v danom prípade ide o bežnú súčasť sporovej agendy na všeobecných súdoch; podklad pre rozhodnutie tvorí súdnou praxou ustálená a používaná právna úprava. Výklad a používanie tejto právnej úpravy sú stabilizované a na tento spor sa vzťahuje dostatok judikatúry všeobecných súdov. Okresný súd nepoukázal vo svojom vyjadrení na skutkovú a právnu zložitost' danej veci.

2. Ústavný súd po posúdení správania sťažovateľa dospel k záveru, že sťažovateľ, ktorý sa stal účastníkom konania v roku 2004, svojím správaním prispel k doterajšej dĺžke konania okresným súdom najmä tým, že na výzvu okresného súdu z 29. apríla 2005 na špecifikovanie svojho nároku reagoval síce podaním 13. mája 2005 označeným ako „*Sťažnosť*“, ktorého súčasťou bol „... *prehľad skutočne realizovaných platieb za nájom predmetnej pivnice...*“ a 26. októbra 2005 „... *návrhom na dokazovanie vo veci 10 C 216/03*“, ale tieto podania boli nejasné a nezrozumiteľné. Takisto jeho neúčast' na dvoch nariadených pojednávaniach (25. februára 2005 a 1. apríla 2005) mala tiež vplyv na doterajšiu dĺžku konania, pretože sa tieto pojednávania museli odročiť.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom konajúceho okresného súdu v predmetnej veci. Keďže sťažovateľ v sťažnosti konkretizoval obdobie, počas ktorého malo dôjsť k zbytočným prietahom v napadnutom konaní, a to od 29. apríla 2005, keď sa konalo posledné pojednávanie, na ktorom bolo vykonané dokazovanie, preto sa ústavný súd zamerl najmä na posúdenie postupu okresného súdu v tomto období. Ústavný súd konštatuje, že nezistil v tejto dobe taký postup okresného súdu [až na predčasne predložený spis Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „*krajský súd*“) na rozhodnutie o vylúčení zákonného sudcu], ktorý by signalizoval nečinnosť alebo neefektívnu činnosť okresného súdu, pretože po pridelení veci predsedníčkou okresného

súdu postupne všetci sudcovia tohto súdu vyhlasovali svoju zaujatosť (od 13. mája 2005 do 22. mája 2006), a z tohto dôvodu krajský súd vec prikázal 8. júna 2006 na ďalšie konanie Okresnému súdu Spišská Nová Ves. Spis mu bol doručený 28. júna 2006. Táto doba podľa názoru ústavného súdu nedosahuje intenzitu zdôvodňujúcu záver o existencii zbytočných prietahov v konaní, teda o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nakoniec dovtedy (rok 2004) v zásade prevládalo plynulé konanie okresného súdu, keď sa uskutočnili viaceré nariadené pojednávania, na ktorých bolo vykonané dokazovanie a vyhlásený rozsudok.

Čo sa týka namietaného neefektívneho postupu okresného súdu, ktorého rozhodnutie z 19. apríla 2004 bolo zrušené nadriadeným súdom, ústavný súd nedospel k záveru, že by išlo o taký postup okresného súdu, ktorý by bol neefektívny a ktorý by mal za následok porušenie označených práv sťažovateľa. Preto konštatoval, že v napadnutom konaní sp. zn. 10 C 216/03 nebolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Na základe uvedeného konštatovania ústavný súd už nerozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2006